

	12. http://www.uz/rus/industries/cmi.htm – угледобывающая промышленность Узбекистана. 13. http://www.uz/rus/industries/zdo.htm – золотодобывающая отрасль.
8.	Fan(modul) uchun mas'ullar: Shodiyev A.N. – QarMII, “Konchilik ishi” kafedrasini mudiri Kafedra joylashgan joyi: QarMII, Geologiya va konchilik ishi fakultet binosi Telefon: 943760505 E-mail: abboshodiyev91@mail.ru
9.	Fan (moduli) dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan. Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) O'quv-uslubiy Kengashning 2022 yil “ ” dagi “ ”-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan, fan dasturi asosida ishlab chiqildi. Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) “Konchilik ishi” kafedrasining 2022 yil “ ” dagi “ ” - son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet yig'ilishida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan. Kafedra mudiri: <u>Shodiyev A.N.</u> Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) Magistratura bo'limi kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2022 yil “ ” dagi “ ”-son bayonnomasi). Magistratura bo'limi Boshlig'i: <u>Eshqobilov O.</u> M.O'. Kelishildi: O'quv-uslubiy boshqarva boshlig'i: <u>Turdiyev Sh.</u>

METO'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI
GEOLOGIYA VA KONCHILIK ISHI FAKULTETI
“KONCHILIK ISHI” KAFEDRASI

Ro'yxatga olindi:

№ 84
 2022 y. “25” 08

SHAXTA VA RUDNIKLAR AEROLOGIYASI NAZARIY ASOSLARI

fanining

ISHCHI O'QUV DASTURI
(SILLABUSI)

Bilim sohasi:	700 000 – Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohalari
Ta'lim sohasi:	710 000 – Muhandislik ishi
Ta'lim yo'nalishi:	60721500 – Konchilik ishi (faoliyat turlari bo'yicha)
Mutaxassislik:	70721501 – Foydali qazilma konlarini qazish (yer osti usulida)

QARSHI 2022 - y.

Fan/modul kodi SHRANA.2306	O'quv yili 2022-2023	Semestr(lar) 3	ECTS-Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 6	
1. Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari	90	90	180

2. I. Fanning mazmuni.

1.1 Fanni o'qitish maqsadi va vazifalari:

Talabalarning "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanini o'zlashtirishlari uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion – pedagogik texnologiyalarni tadbiiq qilish muhim ahamiyatga egadir.

Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va uslubiy qo'llanmalar, ma'ruza matnlari, tarqatma materiallar, elektron materiallar, virtual stendlar hamda ishchi holatdagi mashinalarning ishlab chiqarishdagi namunalari va maketlaridan foydalaniladi. Ma'ruza va amaliy darslarida mos ravishdagi ilg'or pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi.

Fan bo'yicha ma'ruza matnlarini tayyorlashda chet mamlakatlar, jumladan Hamdustlik mamlakatlarida yangi chop etilib, "Internet" tizimi orqali tarqatilgan elektron darsliklar, o'quv qo'llanmalar va ma'ruza matnlaridan foydalaniladi. Shuningdek, ma'ruzalarni o'tishda elektron ma'ruzalardan, mavzularga mos multimedia slydlar va video filmlardan foydalanish ko'zda tutiladi.

Magistrlar oldiga fan shaxta rudniklarini shamollatish xizmati tizimi va uni tashkil qilish, shamollatishni ta'minlash vositalari va muxandis-texnik usullarini ilmiy asoslarini o'rganish vazifasini qo'yadi.

Magistrlar oldiga fan shaxta rudniklarini shamollatish xizmati tizimi va uni tashkil qilish, shamollatishni ta'minlash vositalari va muxandis-texnik usullarini ilmiy asoslarini o'rganish vazifasini qo'yadi.

Fanning o'qitilishidan maqsad - magistrantga shaxtalar aerologiyasi muammolari, shamollatirish, ventilyatorlarni tanlash va havfsiz ish olib borish vazifalari bilan mukammal tanishtirish, hamda iqtisodiy ko'rsatkichlarga erishish usullari haqida ma'lumot berishdir.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

2.1. Fan tarkibi mavzulari:

№	Mavzular	soat
1-modul. Fanga kirish.		
1- ma'ruza	"Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fani tarixi va rivojlanish tendensiyalari.	2
2- ma'ruza	Fan to'g'risida asosiy ma'lumotlar.	2
3- ma'ruza	Shaxtalarda aerologiya va shamollatish borasidagi sistematik loyihalash sohasida respublikamizdagi ijtimoiy-iqtisodiy islohatlar, hududiy muammolar va ilm-fan, texnika va texnologiya yutuqlari. Fanning maqsadi va vazifalari.	2
2-modul. Yer atmosferasi, rudnik atmosferasi, rudnik havosidagi asosiy zaharli aralashmalar.		
4- ma'ruza	Yer atmosferasi havosining asosiy tashkil etuvchilari, ularning tarkibiy qismlari, ahamiyati.	2
5- ma'ruza	Rudnik atmosferasi, rudnik atmosferasida uchraydigan changlar, metan ajralishining va yong'in chiqishining oldini olish hamda shaxtaning klimatik sharoitlariga bog'liq ravishda kerak bo'ladigan chora tadbirlarni tanlash va asoslash.	2
3-modul. Shaxta aerodinamikasi		
6- ma'ruza	Aerostatik va aerodinamik bosim, havoning laminar hamda turbulent oqimi.	2
7- ma'ruza	Shaxtaning hududiy aerodinamik va to'g'ridan-to'g'ri aerodinamik qarshiliklari	2
8- ma'ruza	Kon lahimlari va kavjoydagi havoning statik bosimi.	2
9- ma'ruza	Kavjoyda yuzaga keladigan havo oqimini boshqarish hamda kerakli bo'lgan laminar oqimni ta'minlab beruvchi shamollatish sxemasi va uskunalarini tanlash.	2
10- ma'ruza	Depressiya, bosim, havoning chiqib ketishi, shamollatish sxemasi va uskunalarini tanlash.	2
11- ma'ruza	Havo harakatini boshqaruvchi shaxta usti inshootlari hamda uskunalari.	2
12- ma'ruza	Shaxtaning shamollatish tarmog'ini modellashirish.	2
4-modul. Shamollatishning asosiy qonunlari.		
13- ma'ruza	Shamollatishning asosiy qonunlari.	2
14- ma'ruza	Aerostatika qonunlar.	2
15- ma'ruza	Havoning muvozanatlik tenglamasi.	2
16- ma'ruza	Biometrik hisoblar.	2
17- ma'ruza	Paskal va Arximed qonunlarining konchilik sohasida qo'llanilishi.	2
18- ma'ruza	Shaxta aerodinamikasining asosiy qonunlari.	2

19- ma'ruza	Harakatlanayotgan havo bosimining turlari.	2
20- ma'ruza	Shaxta havo harakatining rejimlari, Reynolds soni.	2
21- ma'ruza	Shaxta havo oqimlarining turlari.	2
22- ma'ruza	Havo massasining saqlanish qonuni. Havo qarshiligi qonuni.	2
5-modul. Kon lahimlarida gaz, chang manbalari va tarqalish xususiyatlari.		8
23- ma'ruza	Havo nobudgarchiliklari. Lahimlarni va shaxtani shamollatish usullari, ularni modellashtirish va hisoblash.	2
24- ma'ruza	Kon lahimlarini bir-biriga ulash turlari. Tarmoqlarni hisoblash va modellashtirish usullari. Tabiiy tortish va uning shaxtalarni shamollatishdagi o'rni. Tabiiy tortishni hisoblash.	2
25- ma'ruza	Ko'mir va ruda shaxtalarining qazish lahimlari va qazish maydonlarini shamollatish usullari va sxemalari.	2
26- ma'ruza	Shaxtalarni haydovchi, so'ruvchi va aralash usulda shamollatish, ularni mohiyati va qo'llanilish sharoitlari.	2
6-modul. Shaxtalarni shamollatishni loyihalashtirish.		8
27- ma'ruza	Shaxtalarni shamollatishni loyihalashtirish bo'yicha umumiy tushunchalar.	2
28- ma'ruza	Shaxtani shamollatish uchun beriladigan havo miqdorini hisoblash.	2
29- ma'ruza	Shaxtani depressiyasini hisoblash.	2
30- ma'ruza	Bosh ventilyatorni tanlash.	2
Jami:		60

2.2. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha kafedra professor-o'qituvchilari tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Talabalar ma'ruza mashg'ulotlarida olgan bilim va ko'nikmalarni misol va masalalar yechish bilan mustahkamlaydilar hamda yanada boyitadilar. Bunga jamoa bo'lib mashq qilish yo'li bilan va mustaqil ishlash yo'li bilan erishiladi. Mustaqil ishlashda darsliklarni, o'quv qo'llanmalarni, uslubiy qo'llanmalarni, tarqatma va ko'rgazmali ashyolarni ahamiyati kattadir.

Amaliy mashg'ulotlarning taxminiy ro'yxati:

N	Mavzular	soat
1-amaliy mashg'ulot	Qoplovchi tog' jinslarini hamda rudani o'pirib olish tizimida shamollatishga sarf bo'ladigan havo miqdorini aniqlash.	2
2-amaliy mashg'ulot	Kameralarni erkin turbulent oqimda shamollatishda havo sarfini aniqlash.	2
3-amaliy mashg'ulot	Qatlamli nishab ruda konlarini qazib olishda qazib	2

4-amaliy mashg'ulot	olish uchastkalarini shamollatishni hisoblash.	
5-amaliy mashg'ulot	Katta qalinlikdagi ruda tanalarini to'sinli qazib olish tizimida shamollatish parametrlarini hisoblash.	2
6-amaliy mashg'ulot	Ko'mir shaxtalarida lavaga gaz chiqarish ko'rsatkichi bo'yicha maksimal yuklama miqdorini aniqlash.	2
7-amaliy mashg'ulot	Ruda konlarida asosiy gaz chiqaruvchi faktorlarga bog'liq ravishda shamollatish usulini tanlash.	2
8-amaliy mashg'ulot	Qazib olish maydonining o'lchamini gazchanlik ko'rsatkichi bo'yicha baholash.	2
9-amaliy mashg'ulot	Ko'mir shaxtasini shamollatishda havo sarfini aniqlash.	2
10-amaliy mashg'ulot	Asosiy shamollatish uskunasini parametrlarini hisoblash.	2
11-amaliy mashg'ulot	Shaxtani shamollatishning sarf-xarajatlari.	2
12-amaliy mashg'ulot	Ko'mir va ruda shaxtalarining qazish lahimlari va qazish maydonlarini shamollatish usullari va sxemalarini o'rganish.	2
13-amaliy mashg'ulot	Shaxtani shamollatish uchun beriladigan havo miqdorini hisoblash.	2
14-amaliy mashg'ulot	Bosh ventilyatorni tanlash va texnologik parametrlarini hisoblash.	2
15-amaliy mashg'ulot	Havoning muvozanatlik tenglamasini o'rganish.	2
Jami:	Shaxtani shamollatish texnologiyasi bo'yicha maket, stand va video filmlardan foydalanib essey tayyorlash.	2
		30

2.3. Laboratoriya ishlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

O'quv rejalarida laboratoriya ishlari kiritilmagan.

2.4. Kurs ishi (loyihasi) bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

O'quv rejalarida kurs ishi (loyihasi) kiritilmagan.

III. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

"Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanini o'rganuvchi talabalar auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash va iqtisodiyotdagi amaliy masalalarni yechishda ko'nikma hosil qilish uchun mustaqil ta'lim tizimiga asoslanib, kafedra o'qituvchilari rahbarligida, mustaqil

ish bajaradilar. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlarni o'rganib hamda internet saytlaridan foydalanib referatlar va ilmiy dokladlar tayyorlaydilar, amaliy mashg'ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar. Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning hususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanishga tavsiya etiladi: – darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan mavzularini o'rganish; – tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish; – kompyuter texnologiyalari tizimlari bilan ishlash; – maxsus adabiyotlar bo'yicha referat va konspektlar tayyorlash; – talabaning o'quv va ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan adabiyotlar, monografiya va ilmiy to'plamlarni chuqur o'rganish; – interaktiv va muammoli o'qitish jarayonida faol qatnashish; – masofaviy (distanstion) ta'limni tashkil etishda qatnashish. 3.1. O'quv va ishlab chiqarish amaliyotlari. O'quv rejada o'quv va ishlab chiqarish amaliyotlari kiritilmagan.	3. IV. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanini yuqori darajada rivojlantirish omillari haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; • ta'lim yo'nalishtari bo'yicha qo'llaniladigan asosiy masalalarni yechish, har xil xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi</i>; • talaba olib boriladigan ishni mazmun-mohiyatini bilish, ulardan foydalanish, <i>ega bo'lishi kerak</i>.
4. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • Ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • semenarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.	5. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test topshirish.

6. Talabalar bilimni nazorat qilish uchun baholash mezonini "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi Nizom O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018 yil 9 avgustdagi 19-2018 son buyrug'i bilan tasdiqlangan va O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2018 yil 26 sentabrdagi 3069-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan. Ushbu Nizom asosida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi orqali baholashdan maqsad O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5 iyundagi PQ – 3735-son "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qaroriga muvofiq ta'lim sifatini boshqarish orqali raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga erishish, talabalarining "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanini o'zlashtirishda bo'shliqlar hosil bo'lishini oldini olish, ularni aniqlash va bartaraf etishdan iborat. "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan tuzilgan talabalar bilimni nazorat qilish va baholash jadvalining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat: a) talabalarda Davlat ta'lim standartlariga muvofiq tegishli bilim, ko'nikma va malakalar shakllanganligi darajasini nazorat qilish; b) faning asosiy tushunchalarini talabalar tomonidan tizimli tarzda va belgilangan muddatlarda o'zlashtirilishini tashkil etish va tahlil qilish; c) talabalarda mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish; d) talabalar bilimni xolis va adolatli baholash hamda uning natijalarini vaqtida ma'lum qilish. "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan nazorat turlari va uni amalga oshirish tartibi Talabalar bilim saviyasi va o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlarini o'tkazish nazarda tutiladi: JORIY NAZORAT – talabaning fan mavzulari bo'yicha bilim va amaliy ko'nikma darajasini aniqlash va baholash usuli. Joriy nazorat "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanining xususiyatidan kelib chiqqan holda, amaliy mashg'ulotlarida og'zaki so'rov, test o'tkazish, nazorat ishi, mustaqil ish vazifalarini tekshirish shakllarda o'tkaziladi; ORALIQ NAZORAT – semestr davomida "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fani ishchi o'quv dasturining tegishli (bir necha mavzularini o'z ichiga olgan) bo'limi tugallangandan keyin talabaning bilim va amaliy ko'nikma darajasini aniqlash va baholash usuli xisoblanadi. "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan oraliq nazorati bir semestrda bir marta "yozma" yoki og'zaki shaklda o'tkaziladi; YAKUNIY NAZORAT – semestr yakunida "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fani bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni talabalar tomonidan o'zlashtirish darajasini baholash usuli xisoblanadi. Yakuniy nazorat Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan "og'zaki" yoki "yozma" shaklda o'tkaziladi.	7
--	---

Professor-o'qituvchilar tomonidan "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan oraliq nazoratni o'tkazish jarayoni kafedra yig'ilishlarida davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, oraliq nazorat natijalari bekor qilinadi hamda oraliq nazorat qayta o'tkaziladi.

"Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan yakuniy nazorat dekanat tomonidan tuzilgan komissiya ishtirokida o'tkaziladi. Yakuniy nazoratni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi hamda yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi.

Fan bo'yicha baholash jadvali

Kurs	Semestr	Semestrda fanga ajratilgan soat	Amaliy mashg'ulotlar	Tajriba mashg'ulotlar	Mustaqil ish soati	Ab-auditoriya baholari	Nazorat turlari				YAN ni o'tkazish shakli	O'zlashtirish ko'rsatkichi
							Jami soat % hisobida	JN	Σ JN+ON	YAN		
2	3	180	60	30	90	Ab	50	5	5	5	o.	5
						Mb	50	5	5	5		

3-SEMESTR "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan reyting ishlanmasi

T/R	Nazorat turlari	Soni	baho	Jami baho
1. JN umumiy 5 baho				
1.1.	Amaliy mashg'ulotlarni bajarish	15	3-5*	5
2. ON umumiy 5 baho				
2.1.	1-oraliq nazorat, yozma ish (5 ta savol)	1	3-5**	5
2.2.	Mustaqil ish	1	3-5**	5
Σ JN+ON				
3. YAN				
3.1.	Yakuniy nazorat, og'zaki ish (3 ta savol)	1	5	5

"Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan baholash tartibi va mezonlari

"Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fani bo'yicha talabaniy semestr davomidagi o'zlashtirish ko'rsatkichi 5 tizimda butun sonlar bilan baholanadi.

Ushbu 5 baho nazorat turlari bo'yicha quyidagicha taqsimlanadi:

Yakuniy nazoratga – 5 baho. Yakuniy nazoratda 3 ta topshiriq bo'lib, shundan 2 ta nazariy va 1 ta amaliy topshiriqlar beriladi, jumladan:

-auditoriyada o'tilgan mavzular bo'yicha 1 ta nazariy va 1 ta amaliy; - mustaqil ishlar mavzulari bo'yicha 1 ta nazariy topshiriqlar beriladi.

Baholash mezonlari

* Baholash quyidagi na'munaviy mezonlarga asoslanadi:

5 – (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish.

Ijodiy fikrlash olish.

Mustaqil mushohada yurita olish.

Olgan bilimlarni amalda qo'llash olish.

Mohiyatini tushunish.

Bilish, aytib berish.

Tasavvurga ega bo'lish.

4 - (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish.

Olgan bilimlarni amalda qo'llash olish.

Mohiyatini tushunish.

Bilish, aytib berish.

Tasavvurga ega bo'lish.

3 - (qoniqarli) baho:

Mohiyatini tushunish.

Bilish, aytib berish.

Tasavvurga ega bo'lish.

2 - (qoniqsiz) baho:

Dasturni o'zlashtirmaganlik.

Fanning mohiyatini bilmaslik.

Anniq tasavvurga ega bo'lmalik.

Mustaqil fikrlay olmaslik.

1.1. Har bir juflik darsiga ajratilgan baho maksimal 5 bilan baholanadi.

Joriy nazoratning mustaqil ishi uchun ajratilgan baho talabaniy mustaqil ish savollariga yozma tayyorlab kelgan referati (yozma ishi, misollar yechimlari to'plami) asosida baholanadi.

**2.1. Oraliq baholash yozma tartibda o'tkazilib, unda 3 ta savolga javob berilish so'raladi. Jumladan shulardan 2 tasi nazariy va 1 tasi amaliy savollar. Har bir savolga to'liq javob uchun 5 baho qo'yiladi. Bunda savol uchun:

- Agar savollar mohiyati to'la ochilgan bo'lsa 5 baho
- Savollarga umumiy javob berilgan, ammo ayrim faktlar to'liq yoritilmagan bo'lsa – 4 baho

baho - Savollarga javob yozishga harakat qilingan, chalkashishlar bo'lsa -3 - Savollarga umuman javob yozilmagan yoki savollarda chalkashishlar bo'lsa -2 baho Oraliq nazoatning mustaqil ishi uchun ajratilgan baho talabning mustaqil ish savollariga yozma tayyorlab kelgan referati (yozma ishi) himoyasi asosida qo'yiladi. Yakuniy baholashda talaba 3 ta savolga yozma javob berishi lozim. Har bir savolga 5 baho ajratiladi. - Agar savollarning mohiyati to'la ochilgan, asosiy faktlar to'g'ri bayon qilingan bo'lsa savolga 5 baho qo'yiladi - Savollarga to'g'ri javob berilgan, lekin ayrim kamchiliklari bor bo'lsa savolga 4 baho qo'yiladi - Berilgan savollarda javoblar umumiy va kamchiliklar ko'proq bo'lsa 3 baho qo'yiladi - Savollarga to'g'ri javoblar bo'lmaganda, kamchiliklar ko'p bo'lganda va to'liq bo'lmasa 2 baho qo'yiladi. "Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari" fanidan nazorat turlarini o'tkazish muddati Joriy nazorat o'qituvchi tomonidan har bir (ikki) juflik darsda baxolanib boriladi. Oraliq nazorat kalendariy tematik rejaga muvofiq dekanat tomonidan tuzilgan reyting nazorat grafiklari asosida o'tkaziladi. Yakuniy nazorat semestrlarning oxirgi 2 haftasi mobaynida dekanat tomonidan tuzilgan YaN grafiki asosida o'tkaziladi. Joriy va oraliq nazoratlarda saralash bahoidan kam baho to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnashgan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy va oraliq nazoratlar uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddatda topshirish uchun ruxsat beriladi va belgilangan tartibda qabul qilinadi. Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy, oraliq va yakuniy nazoratlarni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladigan grafik asosida joriy, oraliq va yakuniy nazoratlari qabul qilinadi. Talabaning semestrdagi joriy va oraliq nazorat turlari bo'yicha to'plangan baholaridan biri qoniqsiz deb topilsa u yakuniy nazorat ishiga kiritilmaydi. Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin dekanat tomonidan qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida «Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari» fanini o'zlashtira olmagan talaba to'g'risida fakultet dekaniga ma'lumot beriladi. Talaba «Shaxta va rudniklar aerologiyasi nazariy asoslari» fani bo'yicha nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, u nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi. Apellyatsiya komissiyasi talabalarning arizalarini ko'rib chiqib, shu	
--	--

kunning o'zida xulosasini bildiradi. Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi kafedra mudiri tomonidan nazorat qilinadi.	
7. Adabiyotlar Asosiy adabiyotlar: 1. П.В.Егоров, А.Н.Супруненко, А.И.Набоков «Проектирование угольных шахт» учебное пособие Кемерово 2005 г. 2. Н.О.Каледина «Вентиляция производственных объектов» Москва. Изд. МГТУ 2008 г 3. К.З.Ушаков, А.С.Бурчаков и др. «Аэрология горных предприятий» Москва «Недра» 1987 г.	
Qo'shimcha adabiyotlar: 1. Субботин А.И. Управление безопасностью труда-М.: МГТУ, 2004, 266 с. 2. Малашкина В.А. Дегазационные установки, – М.: МГТУ, 2000, 190 с. 3. Кирич Б.Ф., Каледина И.О., Слепцов Г.И. Защита в чрезвычайных ситуациях. – М.: МГТУ, 2004, 285 с.	
Davriy nashrlar: “O'zbekiston konchilik xabaromasi” – “Горный вестник Узбекистана”, “TDTU Xabarlari”, “Техника yulduzlari”, “Узбекский геологический журнал”, “Горный журнал”, “Горный информационный аналитический бюллетень”, “Физико-технические проблемы горного дела”, “Подземные и шахтные строительства”, “Уголь”, “Минеральные ресурсы”, “Mining Journal”, “Miningin Canada”, “Mining and metallurgy”, “Mining Technology”.	
Internet saytlari: 1. www.ziyounet.uz. 2. http://www.elibrary.ru/menu_info/asp-nauchno_elektronnyy_biblioteka. 3. http://www.ngmk.uz. 4. http://www.agmk.uz. 5. http://www.rsl.ru – Российская государственная библиотека 6. http://mggu.da.ru – Московский государственный горный университет 7. http://www.mining-journal.com/mj/MJ/mj/htm-Mining-Journal 8. http://info.uibk.ac.at/c8/c813-Institute of Geotechnical and Tunnel Engineering 9. http://www.rsl.ru – Российская государственная библиотека 10. http://www.rsl.ru/r_frame.asp? http://www.edd.ru – копии электронных литератур. 11. http://www.minenet.com-Mining companies.	